

Список використаних джерел:

1. Виробництво основних видів промислової продукції по місяцях 2017 року / Державна служба статистики. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2003/pr/ovp/ovp_u/arh_ovp.html.
2. Листування між асоціацією «УкрЛегПром» та ТОВ «НВО «Синергія».
3. Worldwide production volume of chemical and textile fibers from 1975 to 2016 (in 1,000 metric tons) / The Statistics Portal. URL: <https://www.statista.com/statistics/263154/worldwide-oduction-volume-of-textile-fibers-since-1975/>.
4. Стратегическая программа исследований Технологической платформы «Текстильная и легкая промышленность». М., 2013. 70 с.
5. Нові можливості виробництва текстилю, одягу та взуття в Україні: матеріали міжнар. конф. (Київ, 25 вересня 2017). К., 2017.
6. Textile and Apparel Industry Report Vietnam: FPT Securities, 2014. 45 p.
7. The potential of Ukrainian textile & leather industry : матеріали конференції. Брюссель, 2017.
8. China Business Guide. Textile Volume. China council for the promotion of International Trade / Economic Information Department. October, 2007. URL: https://ccpit.free.fr/Chinese_Business_Guide_Textile_Volume.pdf.
9. Экспорт одягу до Європейського Союзу. Гід для українських підприємців. К.: ФОП Клименко Ю.Я., 2017. 116 с.

Филюк Г. М.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Ерофеев А. В.

ООО «НПО «Синергия»

**СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ, ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
ТЕКСТИЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ**

Резюме

В статье осуществлено критическое переосмысление кризисных явлений, которые привели к упадку предприятий текстильной промышленности Украины. Проанализировано современное состояние и последствия деградации отрасли. Обоснована необходимость возрождения текстильной промышленности в будущем.

Ключевые слова: кризисное состояние, текстильная промышленность, конкурентные преимущества, стоимость, предприятие.

Fyliuk H. M.

Taras Shevchenko National University of Kiev

Ierofeiev A. V.

Synergy, LLC

**MODERN TRENDS, PROBLEMS AND DEVELOPMENT PROSPECTS
OF UKRAINIAN TEXTILE ENTERPRISES**

Summary

Authors in the article carried out a critical rethinking of the crisis phenomena that led to the decline of textile enterprises in Ukraine. The current condition and consequences of industry degradation were analyzed. Authors grounded the necessity of the revival textile industry in the future.

Key words: crisis condition, textile industry, competitive advantages, value, enterprise.

УДК 658.1:65.012.8:621

Худолей Л. В.

Запорізький національний університет

**РОЗРОБЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ**

У статті розроблено механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств машинобудування, концептуальну схему реалізації стратегії управління фінансовою безпекою підприємства, яка передбачає послідовність певних етапів. Сформовано процес забезпечення економічної безпеки підприємств машинобудування на макро- та мікрорівні.

Ключові слова: механізм забезпечення, фінансово-економічна безпека, машинобудування, підприємство, рівень фінансової безпеки.

Постановка проблеми. Найважливішою ознакою діяльності підприємств є наявність загроз економічного характеру та постійних ризиків. Машинобудуванню, як і іншим галузям, притаманні економічні ризики. Сьогодні більшість машинобудівних підприємств України потенційно опиняється в зоні дії широкого спектру загроз, що ство-

рили реальну економічну небезпеку існуванню їх бізнесу. Важливим етапом забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства є розроблення механізму її забезпечення. Формування такого механізму є достатньо актуальною проблемою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Одним із найголовніших завдань, яке виникає під

час розроблення механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств, є забезпечення стабільності функціонування та досягнення головних цілей діяльності підприємств. Найширше ці питання розглядали І.О. Бланк [1], Т.Г. Васильців [2], Л.І. Донець [3], А.В. Козаченко [6], В.П. Пономарьов [9], Т.Б. Кузенко [5], Ю.В. Лаврова [7], І.П. Мойсєенко, О.М. Марченко [8], Т.Б. Кракос [4] та ін.

Ці науковці не тільки спробували сформулювати механізм забезпечення економічної безпеки підприємств, а й надали визначення поняттям економічної та фінансової безпеки підприємства, відзначили засоби та показники їх оцінки, певні елементи управління.

Мета статті полягає у розробленні власного механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств машинобудування, концептуальної схеми реалізації стратегії управління фінансової безпеки підприємства, яка передбачає послідовність певних етапів; формуванні процесу забезпечення економічної безпеки підприємств машинобудування на макро- та мікрорівні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ефективна діяльність підприємства залежить від організаційно-економічного механізму діяльності підприємства, а в сучасних умовах організаційно-економічний механізм діяльності підприємства повинен слугувати ще й інструментом формування та забезпечення економічної безпеки підприємства.

Рівень фінансово-економічної безпеки підприємства залежить від того, наскільки ефективно його керівництво і спеціалісти (менеджери) будуть спроможні завчасно виявити й уникнути можливих загроз, ліквідувати шкідливі наслідки окремих негативних складників зовнішнього і внутрішнього середовища. Механізм управління фінансово-економічною безпекою має передбачати вплив різних груп суб'єктів фінансової безпеки на об'єкт – фінансову діяльність підприємства [7, с. 128].

Механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств машинобудування пов'язаний із пріоритетами, завданнями, складниками фінансово-економічної безпеки, які визначають результати його забезпечення (рис. 1).

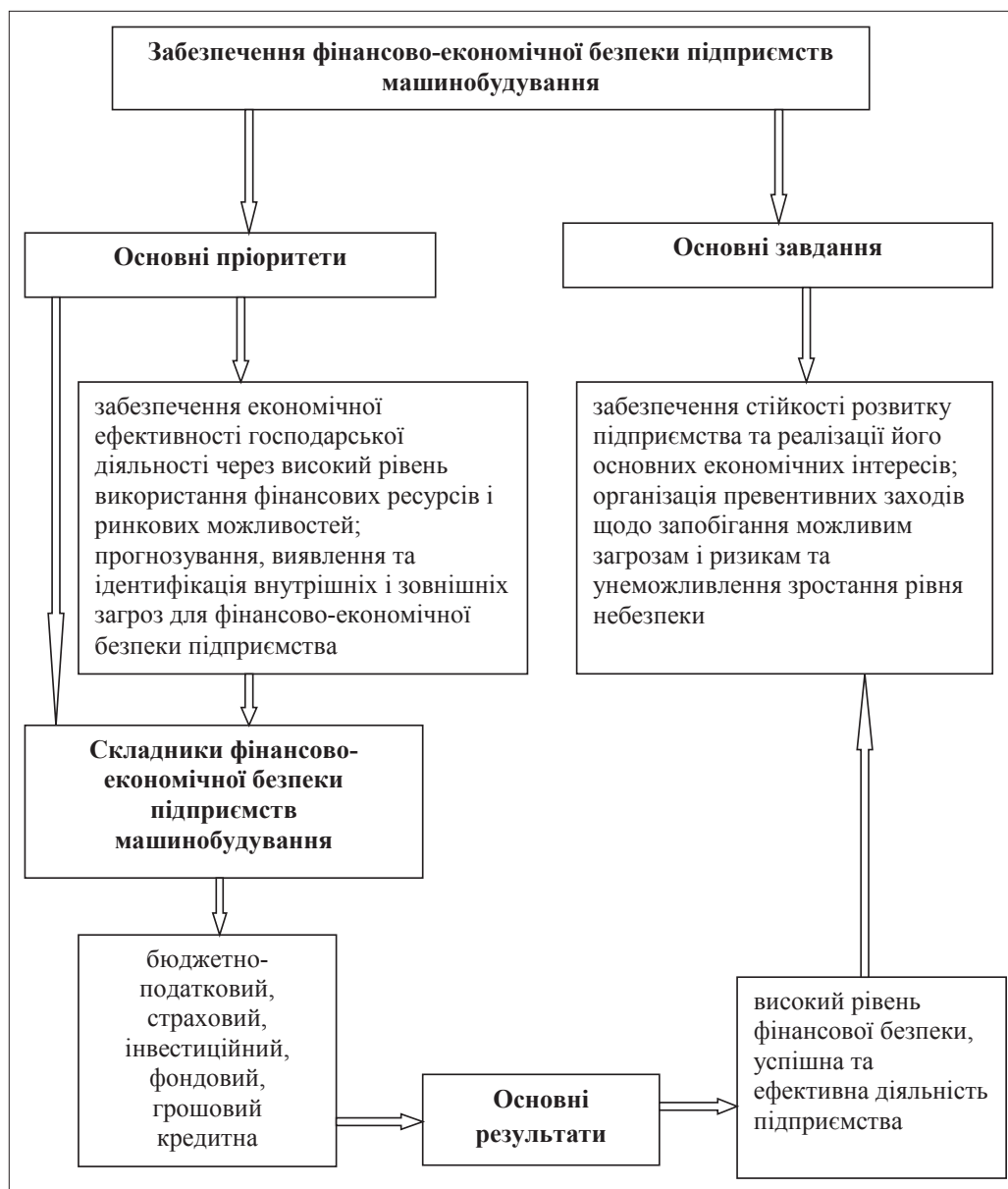

Рис. 1. Механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств машинобудування

Джерело: розроблено автором

Для полегшення управління фінансово-економічною безпекою на підприємствах машинобудування пропонуємо концептуальну схему розроблення та реалізації стратегії управління фінансової безпеки підприємства, яка характеризується комплексністю і завершеністю та передбачає послідовність певних етапів (рис. 2).

Перший етап передбачає визначення найголовніших цілей та місії діяльності підприємства і його пріоритетних фінансових інтересів. Місія має суттєве значення, оскільки вона є базою для розроблення й узгодження цілей, системи планів на підприємстві, відносин із зовнішніми учасниками ринку.

На другому етапі передбачається діагностика фінансового складника економічної безпеки підприємства – виявлення потенційних та реальних загроз і небезпек із боку як внутрішнього, так і зовнішнього середовища [9, с. 12].

Третій етап передбачає виділення ключових загроз і небезпек, їх ранжування за ступенем значимості, величиною можливого збитку; визначення причин небезпек та загроз, прогнозування можливих наслідків реалізації загроз, розрахунок можливих збитків; формулювання проблемних ситуацій у сфері фінансової безпеки підприємства.

На четвертому етапі відбувається визначення необхідності управління фінансовою безпекою на підприємстві.

П'ятий етап має на меті вибір стратегії управління фінансовою безпекою. На цьому етапі формулюються конкретні цілі щодо забезпечення фінансової безпеки підприємства, визначається мета управління фінансовою безпекою з урахуванням проблемних ситуацій, а також здійснюється постановка завдань, що сприятимуть досягненню мети концепції фінансової безпеки та реалізації стратегії управління фінансовою безпекою підприємства. Також відбувається розроблення системи управління фінансовою безпекою підприємства: здійснюється вибір принципів управління, формування організаційної структури управління фінансовою безпекою підприємства [9, с. 14].

Найголовнішим на цьому етапі є розроблення механізму управління фінансовою безпекою підприємства, без створення якого неможлива реалізація концепції.

На наступному етапі визначаються повноваження та центри відповідальності за здійснення концепції управління.

Сьомий етап передбачає оцінку ефективності управління фінансовою безпекою підприємства. На цьому етапі відбувається оцінка фінансового стану підприємства за допомогою низки показників; оцінка фінансового ризику: визначення рівня фінансового ризику шляхом застосування розрахунково-аналітичних та економіко-статистичних методів; оцінка рівня функціональних складових фінансової безпеки.

На останньому восьмому етапі відбувається формулювання висновків про рівень фінансової безпеки досліджуваного підприємства [9, с. 16].

Отже, основний етап концепції управління фінансовою безпекою підприємства – п'ятий, на якому відбувається побудова механізму управління фінансовою безпекою, який би орієнтувався на своєчасне виявлення та запобігання зовнішнім та внутрішнім загрозам та забезпечення захисту фінансових інтересів підприємства.

Ефективне функціонування механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств машинобудування має сприяти:

1) забезпеченню високої фінансової ефективності роботи підприємства та його фінансової стійкості і незалежності;

2) забезпеченню технологічної незалежності підприємства і досягнення високої конкурентоспроможності його технологічного потенціалу;

3) розробленню та реалізації системи заходів щодо нейтралізації загроз фінансовим інтересам суб'єкта господарювання та недопущення можливих фінансових збитків;

4) високій ефективності менеджменту підприємства, оптимальності й ефективності його організаційної структури;

5) високому рівню кваліфікації персоналу підприємства і його інтелектуального потенціалу;

6) високому рівню екологічності роботи підприємства, мінімізації руйнівного впливу результатів виробничої діяльності на стан навколишнього середовища;

7) якійсній правовій захищеності всіх аспектів діяльності підприємства;

8) забезпеченню захисту інформаційного середовища підприємства, комерційної таємниці і досягненню високого рівня інформаційного забезпечення роботи всіх служб [8, с. 156].

Під час розроблення механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства необхідно приділити увагу сутності самого механізму та аналізу його елементів, які знаходяться в безпосередньому взаємозв'язку.

Дуже велике значення у механізмі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств машинобудування відіграє сфера інновацій.

До заходів у сфері інновацій, які спрямовані на посилення фінансово-економічної безпеки підприємств машинобудування, можна віднести такі:

– розвиток науки за рахунок інноваційного забезпечення та створення відповідної інфраструктури;

– створення інститутів формування і функціонування інтелектуального капіталу та комерціалізація нововведень;

– удосконалення системи перепідготовки кадрів;

– удосконалення правової бази створення науково-технологічного потенціалу машинобудівної галузі;

– спрощення системи захисту прав інтелектуальної власності;

– становлення ринку та формування попиту на інноваційну продукцію [2, с. 225].

Процес забезпечення економічної безпеки підприємств машинобудування повинен здійснюватися як із боку державного та галузевого рівнів, так і з боку самих підприємств. У межах цих заходів забезпечення метою формування та практичної реалізації організаційно-економічного механізму зі зміцнення економічної безпеки підприємств машинобудування є забезпечення її необхідного рівня для досягнення підприємством своїх тактичних і стратегічних цілей [2, с. 318].

Пропонуємо такий вигляд процесу забезпечення економічної безпеки на макро- та мікрорівні (рис. 3).

Гарантування економічної безпеки підприємств машинобудування на мікрорівні тісно пов'язано із загальнодержавним та галузевим рівнями організаційно-економічного механізму безпеки, адже основні стратегічні орієнтири розвитку підприємств машинобудування та планові показники забезпечення безпеки, згідно з якими господарська діяльність підприємств визначається орга-

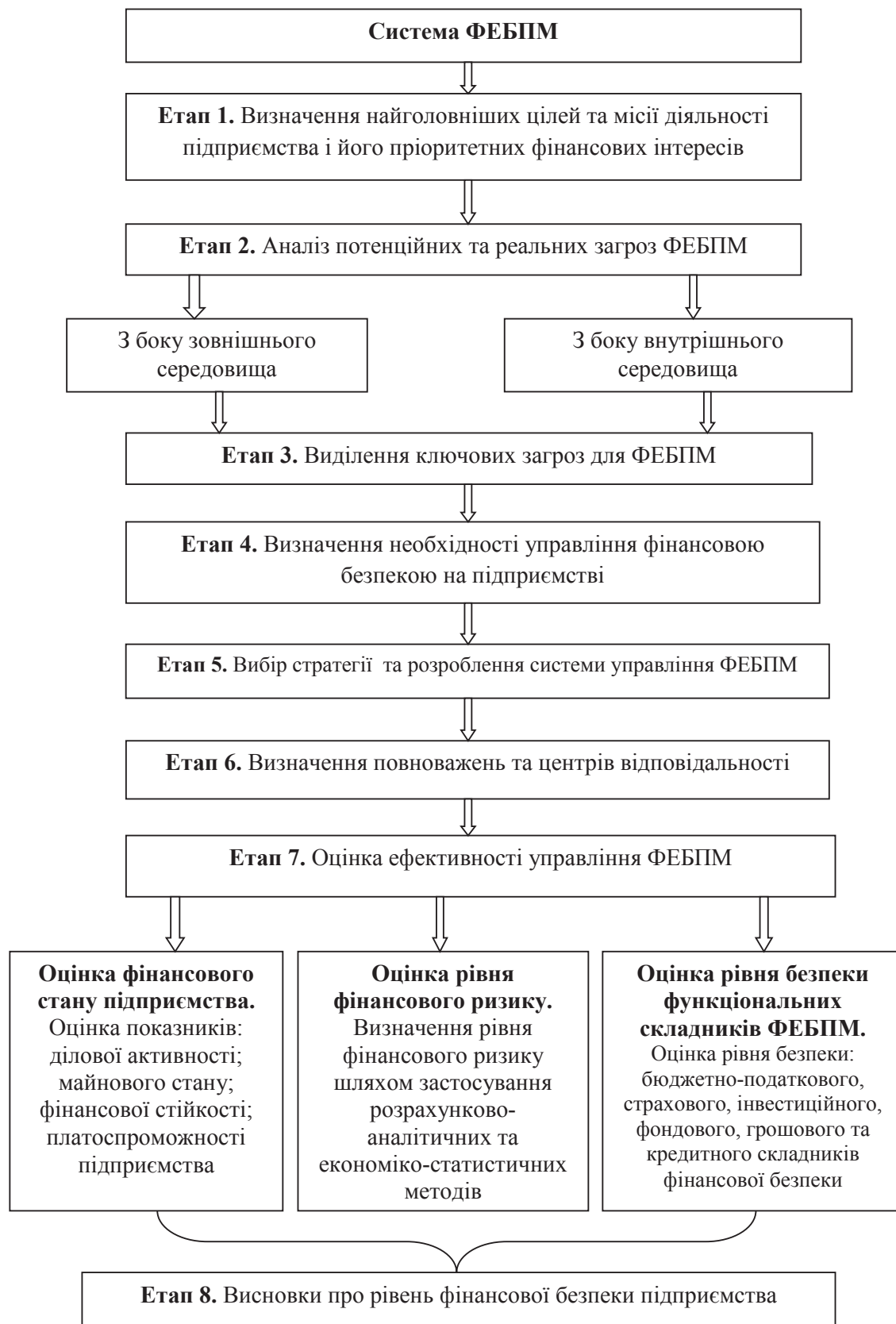
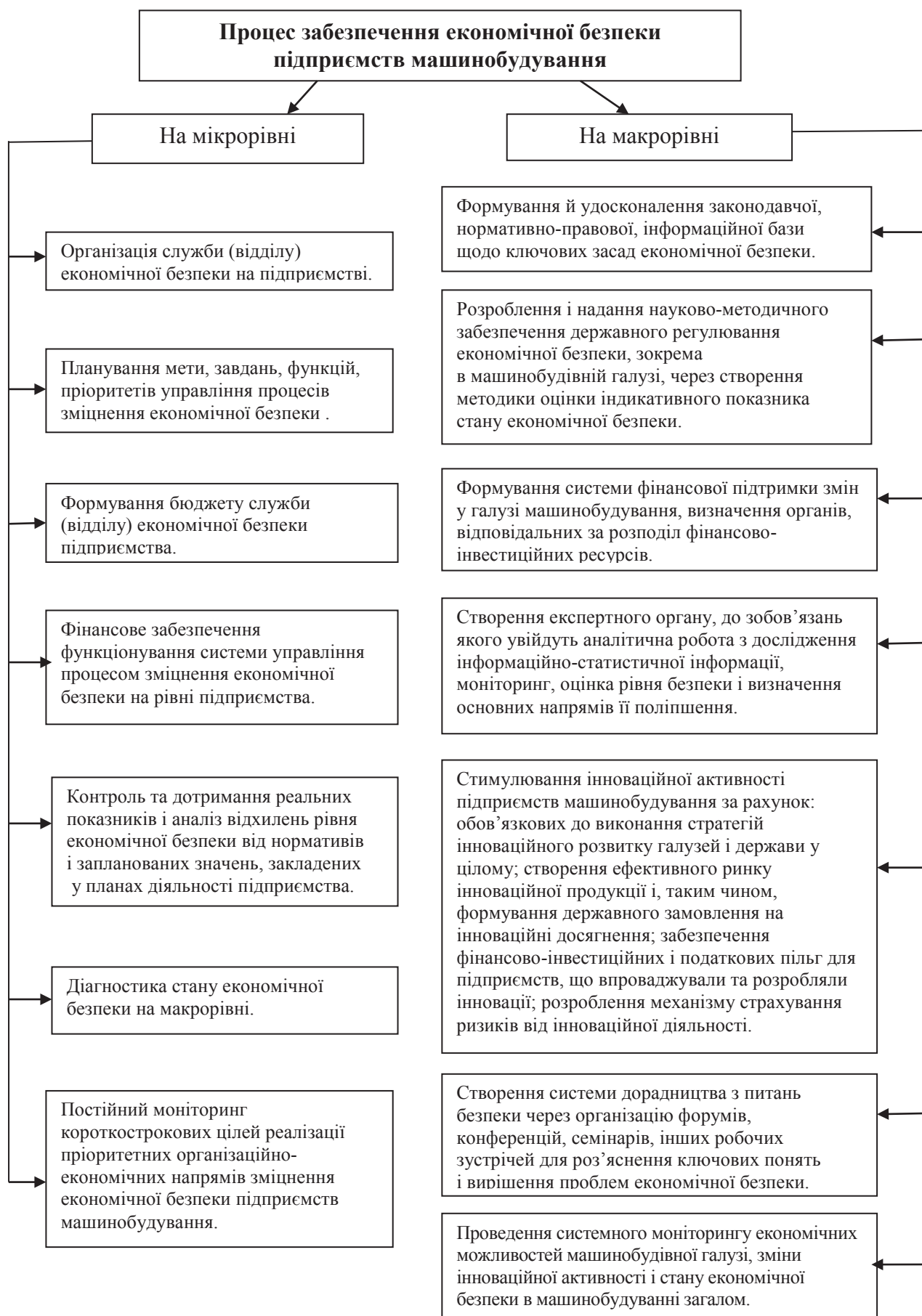

Рис. 2. Етапи системи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств машинобудування
Джерело: розроблено автором

Рис. 3. Процес забезпечення економічної безпеки підприємств машинобудування на макро- та мікрорівні
 Джерело: розроблено автором

нами державного управління. Дані діагностики стану економічної безпеки підприємств машинобудування, результати моніторингу її загроз та пропозиції щодо подолання виявлених негативних станів також доносяться до органу управління економічною безпекою і вищих органів державної влади, на основі одержаних рекомендацій визначають ключові напрями інноваційного розвитку машинобудівної сфери [5, с. 98].

Запропоновані цілі діяльності на макроекономічному рівні дадуть змогу:

– зміцнити співробітництво між державою, бізнесом і наукою у сфері забезпечення економічної безпеки підприємств машинобудування;

– раціонально використовувати науково-технічний потенціал шляхом формування замовлення від виробників і держави;

– активізувати інноваційну діяльність;

– підвищити інвестиційну привабливість галузі та країни через підвищення рівня довіри інвесторів до чіткої та прозорої стратегії інноваційно-технологічного розвитку машинобудування;

– зміцнити нормативно-правову, організаційно-економічну та фінансову підтримку з боку держави;

– підвищити конкурентоспроможність галузевої економіки за рахунок вітчизняного виробничого, науково-технологічного потенціалу [5, с. 101].

Висновки. Отже, забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств машинобудування вимагає цілої низки взаємоузгоджених нововведень. Зміни торкнуться передусім законодавства та інших нормативно-правових актів, інституційного середовища управління і реалізації інноваційної і науково-технологічної діяльності установ і організацій машинобудівної галузі, вдосконалення механізму організаційно-економічного, фінансово-інвестиційного та податкового забезпечення. Також особливе значення має процес формування органу управління економічною безпекою підприємств машинобудування та наділення його повноваженнями, достатніми для забезпечення оптимального рівня безпеки машинобудування.

Таким чином, реалізація запропонованих шляхів поліпшення стану економічної безпеки у складі організаційно-економічного механізму її забезпечення дасть можливість значно підвищити ефективність і конкурентоздатність вітчизняних виробників.

Список використаних джерел:

1. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия. К.: Ника-Центр, Эльга, 2004. 784 с.
2. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Т.Г. Васильців, В.І. Волошин, О.Р. Бойкевич, В.В. Каркавчук; за ред. Т.Г. Васильціва. Львів: Ліга-Прес, 2012. 386 с. URL: http://lv.niss.gov.ua/content/articles/files/mono_2012-d47ce.pdf.
3. Донець Л.І., Ващенко Н.В. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2008. 240 с.
4. Кракос Ю.Б., Разгон Т.В. Управління фінансовою безпекою підприємств. Актуальні проблеми економіки. 2008. № 3(21). С. 12–19.
5. Кузенко Т.Б. Економічні основи формування фінансової складової економічної безпеки. Актуальні проблеми економіки. 2009. № 1(91). С. 98–103.
6. Економічна безпека підприємства : сутність механізму забезпечення: монографія / А.В. Козаченко, В.П. Пономарьов, О.М. Ляшенко. К.: Лібра, 2003. 280 с.
7. Лаврова Ю.В. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства. Вісник економіки, транспорту і промисловості. 2010. № 29. С. 127–130.
8. Мойсеєнко І.П., Марченко О.М. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства: навч. посіб. Львів, 2011. 380 с.
9. Пономарьов В.П. Формування механізму забезпечення економічної безпеки підприємства: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.06.01 «Економіка організація і управління підприємствами». Луганськ, 2000. 21 с.

Худолей Л. В.

Запорожский национальный университет

РАЗРАБОТКА МЕХАНИЗМА ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ МАШИНОСТРОЕНИЯ

Резюме

В статье разработаны механизм обеспечения финансово-экономической безопасности предприятий машиностроения, концептуальная схема реализации стратегии управления финансовой безопасностью предприятия, которая предусматривает последовательность определенных этапов. Сформирован процесс экономической безопасности предприятий машиностроения на макро- и микроуровне.

Ключевые слова: механизм обеспечения, финансово-экономическая безопасность, машиностроение, предприятие, уровень финансовой безопасности.

Khudoley L. V.

Zaporizhzhia National University

OPERATION OF MECHANISM FOR IMPLEMENTATION OF FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY OF MACHINE BUILDING ENTERPRISES

Summary

The article is devoted to the mechanism of providing financial and economic security of the enterprises of mechanical engineering, the conceptual scheme of implementation of the strategy of financial security management of the enterprise, which involves the sequence of certain stages has been developed. The process of ensuring the economic security of the mechanical engineering enterprises at the macro and micro levels has been formed.

Key words: mechanism of provision, financial and economic security, engineering, enterprise, level of financial security.